

HARO

Boktips!

Fatta pennan med oss!

Välkommen på skrivkväll i höst

JUBILEUM - HARO 40 ÅR

HARO GENOM 4 DECENNIER

Visst är
det okej
att ha
barnen
hemma!

NUMMER 2 | 2021

REDAKTIONEN

"Vill första säga tack för det viktiga arbete ni gör för våra barn och föräldrar i Sverige. Jag ryser varje gång jag får tidningen i min hand, och känner hur min själ och hjärta liksom suckar ut, återkopplar till vad jag och min man tror på och våra grundläggande värderingar".

Så stod det i ett mail till Haro i våras.

Några rader i en tidning kan betyda mycket för en hemmaförälder - och några rader från en medlem betyder mycket för oss i styrelsen och redaktionen. Vi vill passa på att tacka alla som hör av sig med idéer, glada tillrop och texter att publicera i denna tidning!

Vi vill också uppmuntra just dig att "fatta pennan" och att göra din röst hörd - må det vara i denna tidning eller i ett helt annat forum.

Haro firar 40 år i år, och det kommer märkas i det här numret. Vi har gjort djupdyk i både arkiv och minnesbank och hoppas att resultatet ska vara både intressant och inspirerande. Att blicka bakåt ger perspektiv och att läsa om föregångare kan ge råg i ryggen. Eller som omnämnda mailskrivande medlem uttryckte det:

"Som hemmaförälder till tre barn och numera med ett extrabarn hemma ibland så är det en otroligt viktig bekräftelse på det som vi egentligen innerst inne vet. Vad som är viktigt på riktigt."

Och det är vad Haro vill fortsätta jobba för - tillsammans med dig och alla andra föräldrar som vill ge mer tid till barnen.

BLI MEDLEM OCH STÖD OSS!

Medlemsavgift 200kr/år - tidningen Haro ingår.

Betala in på Bankgiro: 797-7374 eller
Swish: 123 569 56 89

Märk betalningen: "Ny medlem" och ditt namn.

Skicka sedan ett mail till info@haro.se och
uppgive namn, adress, födelseår (endast årtal)
och e-post.

Välkommen!

INNEHÅLL

- 01 Redaktionen
- 02 Ordförande har ordet
- 03 Stämmouttalande & Hänt internationellt
- 04 Guldmedaljör 2021
- 05 Fatta pennan - skrivkurs
- 06 Serie Mitt val x 3
- 09 Tidslinje Haro 40 år
- 12 Bokrecension - Positive Parenting
- 13 Haros första decennium
- 15 Föredrag från tankesmedjan, AEI
- 18 Recension spel & *Smått & Gott*
- 19 Styrelsen
- 21 Neufeldspalten
- 23 Bokrecension
- 24 Gästskribent
- 25 Till sist Stille
- 26 Nästa nummer: Älskade vardag

Tidningen Haro utges av:

Haro – Hemmaföräldrars Riksorganisation.
Box 737, 114 79 Stockholm

Ansvarig utgivare:

Evelina Hägglund
evelina.haggglund@haro.se

Redaktion:

Evelina Hägglund
Lina Hagström

Webbsida: www.haro.se

E-post: info@haro.se

Facebook: haroriks

Twitter: HaroRiks

Material till tidningen skickas till: info@haro.se

Inskickat material kan komma att publiceras på www.haro.se,
vårt pressrum och våra sociala medier.

Layout:

Caroline Höglund

Adressändringar:

Sam Bengtsson, sam.bengtsson@haro.se
Mobilnummer: 0705-170770

Tidningen Haro är Haro – Hemmaföräldrars Riksorganisationens tidskrift. Tidningen Haro är politiskt obunden. För insänt och ej beställt material ansvaras ej. Författarna uttrycker egna åsikter som inte nödvändigtvis sammanfaller med organisationens.

Haros styrelse:

Caroline Höglund, ordförande
Malena Förnes, vice ordförande
Evelina Hägglund, styrelseledamot
Madeleine Wallin, styrelseledamot
Ingviid Segersam, styrelseledamot
Lina Hagström, styrelseledamot
Lovisa Öhrman, styrelseledamot
Leif Stille, suppleant
Stina Welander, suppleant
Lia Randjelovic, suppleant

Ordförande HAR ORDET

Är du redo att göra din röst hörd?

När knopparna spricker upp och de klargröna bladen tittar fram kommer hoppet åter. Ljuset ger ny kraft, vilja och engagemang. Så är det åtminstone för mig. Kanske kände de 12 hemmaföräldrarna av ljusets förnyade hopp och pepp när de en vår för fyrtio år sedan bestämde sig för att organisera sig och bilda Haro. Jag känner en enorm tacksamhet över att de vågade, satsade och orkade.

I fyrtio år har Haro kämpat för valfrihet för familjer att välja den omsorg som passar just deras barn och deras familj bäst, inklusive den så värdefulla hemomsorgen - att själv ta hand om sina små.

I fyrtio år har Haro kämpat för att göra det viktiga arbetet att ta hand om sina små möjligt, accepterat och värderat för de som önskar göra det.

I fyrtio år har Haro stått upp för tid för barnen och barns behov i centrum.

Haro har betytt mycket för mig personligen som mamma och som person. Känslan av att inte vara ensam och ha stöd från andra har hjälpt mig att hitta modet och pondusen jag har behövt för att inte bara våga gå min väg, men också våga och vilja stå upp för det jag tycker känns rätt och viktigt i hjärtat.

Haros tidning, sociala träffar, kurser och föreläsningar om barns behov, har också stärkt mig i mitt föräldraskap. Jag är tacksam för att Haro lyser som ett outröttligt ljus för de här viktiga frågorna för föräldrar, familjer och barn.

Så tack ni 12 hemmaföräldrar som skapade denna organisation för fyrtio år sedan. Tack alla ni som engagerat er genom åren med att skriva ett oändligt antal debattartiklar, lyft frågor om barn till politiker, demonstrerat, anordnat kurser i barns utveckling, retorik och skrivkurser, stöttat tusentals och åter tusentals föräldrar i sitt föräldraskap och att våga följa sitt hjärta.

Frågan är minst lika viktig idag som för fyrtio år sedan och vi fortsätter arbetet med att stå upp för valfrihet och möjlighet för tid för barnen tillsammans. Nu ser vi fram emot ett år där vi gör våra röster hörda ännu mer genom tal och skrift. Där vi syns och visar vilka vi är.

Vill du också göra din röst hörd? Jippie! Vi behöver dig! Häng med oss på våra tal- och skrivarkvällar i höst. Planera in 24 Augusti och 20 September redan nu. Mer info kommer senare på hemsida och via mail. Vi ses där!

*Caroline Höglund, Ordförande
Haro – Hemmaföräldrars Riksorganisationen*

Tack stämman!

Styrelsen vill framföra ett stort tack till alla som deltog i årets riksstämma.

Trots att föreningsarbete ibland kan vara lite torrt fick vi en fantastisk stund tillsammans. Nya och gamla haroiter fick möjlighet att dela erfarenheter och inspirera varandra. Maria Borda (@vildabarn) delade med sig av sina personliga erfarenheter och sin stora kunskap, vilket berörde många. Vi hoppas på att få se henne i Harosammanhang snart igen.

Nu är vi redo att ta oss an ett nytt verksamhetsår där vi fortsätter kämpa för att ge våra barn det bästa vi kan!

Utan stämman, ingen Haroverksamhet!

Tack!

Stämmonthäande

VID HAROS RIKSSTÄMMA 2021

Den 21 maj 1981 samlades tolv hemmaföräldrar för att organisera en förening för att tillvarata sina intressen. I början av 80-talet skedde en stor utbyggnad av förskolor och föräldrarnas självklara roll som barnens främsta omsorgsgivare började ifrågasättas allt mer. I denna samhällsrörelse fanns ett behov av att företräda de föräldrar som ville vara hemma med sina barn. En nästintill facklig organisation för dem vars främsta arbetsuppgift bestod av att bygga och forma små människor.

Sedan starten för 40 år sedan har Haro - Hemmaföräldrars Riksorganisation, genom tusen och åter tusen ideellt arbetade timmar av medlemmar, distrikt och riksstyrelser, kämpat för hemmaföräldrars rätt att vårda sina egna barn, och än mer för barnens rätt till omsorg från sina föräldrar under sina första år. Den 24 april 2021 inbjöds det till riksstämma för fyrtionde året i rad, och den hölls digitalt för andra året. På stämman togs beslut om verksamheten för kommande år, ett år när obligatorisk förskola från fem år föreslås i statlig utredning och Haros röst behövs mer än någonsin. Forskning visar att den viktigaste faktorn för barns förutsättningar att klara av motgångar i livet är en god relation till sina föräldrar. Denna relation vill vi värna, stärka, stötta och främja. Mycket har förändrats sedan 80-talet men inte Haros engagemang för frågor som rör föräldrar och barn och förutsättningarna för dem att vara tillsammans.

HÄNT INTERNATIONELLT VÅREN 2021

Under våren har Haro deltagit aktivt ute i världen från våra egna hem. Vi har talat på ett event för American Enterprise Institute och talat via en film om hur det är att vara mamma i Sverige. Vi har anordnat event på FNs årliga kvinnokonferens CSW (Commission on the Status of Women) tillsammans med FEFAF med temat, "Recognition of unpaid caregiving work and empowerment of women", titta gärna på inspelningen via vår facebookgrupp där det är upplagt.

Vi har startat samarbete med vår finska systerorganisation och fortsatt det med vår danska. Vi har aktivt deltagit på ett dussintal olika webinarer. Vi har vid två tillfällen skickat in Statement till FN, varav en blev godkänd och den andra inväntar vi svar på. Vi har ansökt om konsultativ status för Haro i FN. Vi har talat för unga professionella och studenter via IFFD (International Federation for Family Development) om att engagera sig i viktiga frågor och organisationer. Vi deltar på årsmöten för European Womens lobby, MMM (Make mothers matter) och Social Platform. Vi fortsätter också arbetet med att delta i en expertgrupp för firandet och uppmärksammandet av det internationella familjeåret 2024 under FN-regi.

RIKSORGANISATIONEN HAROS GULDMEDALJ 2021 TILLDELAS

GULDMEDALJÖR

IVAR ARPI

MOTIVERING

I en kontext där allt fler röster ropar på ett förskoleobligatorium har Ivar Arpi på ett förtjänstfullt sätt stått upp för alla föräldrars rättighet och förmåga att ta hand om sina barn. Genom flertalet ledartexter i en av Sveriges största dagstidningar har Arpi med saklighet och skärpa, utifrån personliga erfarenheter såväl som det befintliga forskningsläget, ifrågasatt den dominerande förskolenormen.

Genom att påpeka brister i den sociala ingenjörskonsten och att våga ställa frågor om vem som egentligen gynnas av dagens barnomsorgspolitik har Ivar Arpi lyft viktiga perspektiv och samtidigt bidragit till förnyad legitimitet åt Sveriges hemmaföräldrar.

Foto: Peter Knutson

Citat i urval:

"Går man igenom forskningen på området ser man direkt att det saknas täckning för påståendet om att förskolan allmänt gynnar barn. Den effekt man har kunnat se i internationella studier försvinner efter ett år i skolan. Men i Sverige, det land där flest barn går i förskola, saknas studier på området."

Ur ledartexten Obligatorisk förskola är ideologi, inte kunskap (SvD 2020-11-25)

"Men det finns barn som mår bäst av att vara med sina föräldrar också, om det så är av särskilda behov eller bara helt vanliga behov. Förskolan är en ny uppfinning, vars effekter vi inte vet särskilt mycket om. Familjen är däremot lika gammal som mänskligheten. En petitess förstås, när Den Nya Människan ska skapas."

Ur ledartexten Socialdemokraterna äger inte våra barn (SvD 2020-10-16)

"Skandalen här är alltså att endast 94 procent av alla tre- till femåringar går i förskolan. En chans till folkkupffostran som inte får förspillas."

"I dag tror många föräldrar att deras små barn går miste om viktig "socialisering" om de inte går i förskolan, och att personalen där är bättre lämpad att uppföstra deras barn än de själva är. Hur kommer det sig då att skolresultaten sjunkit under tidsperioden sedan dagis fick läroplan, kan man fråga sig? Även den psykiska ohälsan bland unga har ökat. En annan fråga är vad det innebär för relationen mellan föräldrar och barn att de förra så till den grad tvivlar på sin egen betydelse för barnets välbefinnande?"

Ur ledartexten Rätten att tvingas lämna bort sina barn (SvD 2019-10-26)

Haros guldmedalj har delats ut årligen sedan 1988.

Guldmedaljörerna är personer som antingen uttalat sig eller jobbat på ett positivt sätt i frågor som rör hemmaföräldrar.

Vid stämman beslutades att guldmedaljen 2021 tilldelas Ivar Arpi, författare, skribent och debattör.

FATTA PENNAN

VILL DU UTTRYCKA
DIN ÅSIKT OCH VERKA
FÖR FÖRÄNDRING?

KANSKE FÅ DINA
KLOKA TANKAR ELLER
DIN FRUSTRATION PÅ
PRÄNT?

*Välkommen till en
inspirationsstund för att
fatta pennan!*

Oavsett om du vill formulera dig för din egen skull eller skriva en insändare till lokaltidningen - välkommen till en inspirationsstund för att fatta pennan!

UTLOVAS:

- Konkreta tips som gäller kommunikation rent generellt, men framför allt just skrivandet och specifikt åsiktstext. Var börjar man? Hur argumenterar man för sin sak? Är min röst viktig och värd att höras? (Spoiler alert: JA!)
- En trevlig stund utan förpliktelser men som förhoppningsvis sår eller vattnar ett skrivarfrö hos dig.

VARMT VÄLKOMMEN TILL
DET DIGITALA RUMMET

TISDAG KVÄLL 24
AUGUSTI KLOCKAN
20 - 21.

PRICKA IN DATUMET
REDAN NU SÅ
ÅTERKOMMER VI MED
LÄNK PÅ HEMSIDA OCH
FACEBOOK NÄR DET
NÄRMAR SIG!

HARO DET BÄSTA VALET I MITT LIV

Jag/vi valde aktivt att vara hemma med barnen redan från första barnet. Det var för mig en självklarhet att när jag nu hade gåvan att kunna få egna barn, att jag skulle ha så mycket tid som möjligt med våra barn när de var riktigt små.

Vi fick tre barn inom 3,5 år så föräldrapenningen varade några år, vilket underlättade en del. Jag hade sett ett TV-inslag ett par år innan vi fick egna barn om möjligheten att vara hemma, så jag började leta efter vad det kunde varit och hittade så småningom Haro. Jag blev mäkta förvånad när jag insåg att den som stannar hemma med barnen efter föräldrapenningen gått ut, i princip blir utesluten ur alla samhällsliga sammanhang, både ekonomiskt och socialt.

Jag blev positivt förvånad när jag efter ett tag märkte att jag själv utvecklades något enormt genom att vara med barnen på heltid och se livet ur deras perspektiv. Nya intressen vaknade till liv. Och möjligheten att följa en liten människas utveckling från födseln och framåt gav en sån otrolig insikt om människors olikheter, förmågor etc....

Jag insåg snabbt att barnfrågor är tätt kopplat till kvinno- och familjefrågor. Inget kan lyftas ur sitt sammanhang. Eftersom kvinnan är den som bär barnet i 9 månader och sen ammar kortare eller längre tid, så blir det främst kvinnan som tidigt kommer in i tankarna hur detta nya underbara liv ska påverka hennes vardag. Vilket innebär både yrkesliv, privatliv, känslor etc.

När jag hittade Haro blev jag snabbt engagerad och intresserad av samhällspolitiska frågor. Haro gav mig också en styrka i min övertygelse att jag gjorde rätt. Jag hade i mitt jobb på apotek sett hur man på 80-90-talet vräkte ut antibiotikakurer till små förskolebarn. Det ville jag inte att våra barn skulle behöva ta. Det var bara en av många bidragande orsaker till valet.

Med min övertygelse att barn – kvinna – man – familj är så sammanvävt, var det för mig viktigt att Haro fanns representerade både i Barnkonventionens kommitté och i Jämställdhetsrådet. Förvånande hur infekterad och skuldbelastad frågan om hur man väljer att ta hand om sina barn är. Många kvinnor som jag mötte när jag representerade Haro var riktigt otrevliga, elaka och såg nästan rött när de hörde vad jag representerade. Man blev förstås ledsen först, men sen insåg jag att det inte var mig som person som de anklagade utan det jag representerade. Och det var för mig ofattbart att det ansågs så "fel" att ta hand om sina egna barn. Men det tråkigaste var nog att bl a i jämställdhetsrådet så var det flera som inte stöttade mig utåt under mötena men gärna kom fram efteråt och visade sin sympati för Haro.

Jag förstår att de som "tvingats" vara hemmafruar på 50-talet inte mådde bra av det. Men det blir samma sak – fast tvärtom. Lika svårt som det då var för dem att inte få jobba, är det idag för den som inget hellre vill än ta hand om sina egna barn och inte kan göra det p g a ekonomiska och socialförsäkringsmässiga hinder. För mig innebar mitt val att avstå från förvärvsarbete helt i 6 år att jag blev mer engagerad i mitt jobb när jag började jobba igen. Jag var den som vågade hoppa på nya projekt och förändringsarbeten etc. Jag såg att jag utvecklat helt andra sidor under hemmaåren, såg möjligheter och var nyfiken.

Genom engagemanget i Haro var man tvungen att tänja sina gränser hela tiden. Allt för att få ut det viktiga budskapet om Haro. Att sitta i direktsändning i TV och Radio var inget jag egentligen ville eller vågade i början. Men om ingen annan gör det så måste vi såklart vara med när man får chansen. Det var utvecklande så klart, jätteroligt men ibland också frustrerande. På 90-talet började man använda mail och hemsidor, så vi öppnade först en Haro-mail som jag administrerade men kom snabbt på att det inte räckte långt med bara en mailadress. Folk måste ju kunna hitta oss för att maila till oss. Ja, då lärde jag mig att sätta ihop en hemsida åt Haro. Allt självklart. Kanske inte den proffsigaste, men en start. Det ledde till att jag studerade IT-kunskap en termin och kunde förbättra den.

Det som jag minns som väldigt unikt är så klart att jag fick möjligheten att åka till Peking 1995 på Kvinnokonferens. Ensam och försvinnande liten i havet av 60.000 deltagare – men vilka upplevelser!!! Det blev starten på Haros internationella arbete och ledde till årliga årsmöten med FEFAF i Europa och genom dem deltagande i FN i New York, CSW. Att till slut år 2007 efter några års erfarenhet av lobbying i FN-huset och anordnande av flera seminarier få hålla ett officiellt tal i FN – det var stort!!

*Majvor Sintorn
Ordförande Haro 1993-95, Vice President
FEFAF 2005-2009*

MITT VAL - ANN LÅNG

Det var en gång på 1990-talet en riktigt arg hemmamamma som skrev en debattartikel. Den publicerades på Brännpunkt i SvD och gav Mona Sahlin (S), då jämställdhetsminister, och den usla svenska familjepolitiken ett rejält ifrågasättande. Den ilska mamman var jag.

En glad och vänlig hemmapappa läste den artikeln och ringde upp mig för att fråga om jag ville bli medlem i Haro. Det ville jag gärna. Den pappan var Leif Stille. Därefter blev det några intensiva och mycket trevliga år i Haros riksstyrelse, som gav mig erfarenheter, glädje och vänner för livet. Några år var rikskansliet inrymt i en hörna av vårt kök.

Det mest fantastiska med Haro är nog, förutom det självklara budskapet, den härliga blandningen av olika familjer. Jag brukar skämta och säga, att det är en av få föreningar i livsåskådningsfrågor jag varit med i som enar allt från störtkonservativa till flumvänsterkulturella. Och detta säger jag med värme och gott hjärta. Det är så, att kärleken till barnen och viljan att vara nära dem, värna och vårda, är starkare än allt annat. Det är viktigt att kunna dela den övertygelsen och få arbeta gemensamt för den rätten tillsammans med andra föräldrar. Äkta mångfald som berikar.

Egentligen är det inte klokt, att vi i Sverige har skapat ett samhällssystem, med en mycket stor politisk majoritet bakom, som dömer ut föräldrars omsorg om egna barn.

Dessutom är det ännu mer idiotiskt när man tänker på att denna enda barnomsorgsform man satsar allt på idag, år 2021, är uppbyggd efter och fungerar utifrån industrisamhällets behov. Vad då utveckling?!

Det bästa med Haro är, att föreningen inte alls binder upp sig för någon exakt form för hur föräldrar ska kunna välja och hur den ska se ut. Haro kämpar för frihet och mångfald.

Alla former av frihet från dagens ekonomiska bestraffning av hemmaföräldrar emötes med tacksamhet. Det är upp till politiker att hörsamma detta och sedan komma med reformförslag och olika former av ekonomisk fördelning.

Ekonomi styr alltid våra valmöjligheter naturligtvis. Det har pratats så mycket om medborgarlön, friår och förlängd föräldraförsäkring etc. Jag skulle kunna se ett grundläggande lägsta basbelopp för vård av egna barn. Kan beräknas t ex utifrån vad en dagisplats kostar i olika åldrar och hur många barn man har för att bli balanserat. Ingen omöjlighet.

Det allra viktigaste idag är att vi alltid uppmuntrar och stöttar föräldrar som själva vill ta hand om sina egna barn på sitt sätt.

Samtidigt med det rigida system som erbjuds matas vi alla med hjärntvättande information om kvinnofällan, understimulerade barn och utebliven pension. Sanningen är, att fällan är gillrad av staten genom uppsåtlig ekonomisk bestraffning. Det är de överstimulerade barnen som stressas och far illa i för stora barngrupper på högvolymsdagis med för lite personal. Pension som är tillräcklig får ju inte ens de gamla idag som jobbat på enligt statens direktiv.

”

Jag brukar skämta och säga, att det är en av få föreningar i livsåskådningsfrågor jag varit med i som enar allt från störtkonservativa till flumvänster-kulturella.

Det är inte lätt att ensam stå emot alla nedvärderande kommentarer som en del anser sig ha rätt att fälla om hemmaföräldrar. Självt har jag bland annat kallats parasit, lyxhustru och skattesmitare. Jag är kaxig och tålig. Det är inte alla. Stötta behövs!

Förutom att vi hann njuta av våra två söners småbarnstid, gav också hemmaföräldraskapet tid för både våra barn och oss att ha regelbunden kontakt med mor- och farföräldrarna. De är alla fyra borta nu men finns kvar i många minnen hos våra pojkar.

Min mammas sista månader, som änka och cancersjuk, slapp hon uppleva ensam och utsatt, eftersom vi kunde ha henne boende hos oss. Det var fint att ha möjlighet till detta och det gavs genom vårt val, att jag då fanns hemma med mina barn.

Nej, jag ångrar inte en sekund att jag valde lägga tiden på mina barn när de var små. Är så tacksam att jag hade möjligheten! //

"Det är väl bara att vara hemma så länge vi tycker att det är det bästa för våra barn? Det kan väl inte vara så svårt?"

Tänk så fel jag hade. Min lite vaga känsla: "Jag vill väl vara hemma så länge som möjligt ..." blev rejält utmanad. Jag upptäckte, att just på det här området var det trångt – inte i oss som föräldrar, men i attityder från omgivningen, de ekonomiska systemen som med självklarhet pressar föräldrar att sätta barnen i förskolan innan man egentligen känner att de är redo för det, och frimodiga opinionsbildare och politiker som talar mer om 50/50-jämställdhet och kvinnors anknytning till arbetsmarknaden, än om barns behov av anknytning till föräldrarna.

Och här någonstans väcktes mitt engagemang för Haros frågor, en önskan om att få vara med och påverka, inte bara prata med likasinnade och muttra hemma i köket, utan faktiskt få göra något.

Genom kontakten med Haro har den där vaga, lite osäkra känslan fått rötter i kunskapen om vad barn allra mest behöver, och blommat ut i en mycket större frimodighet och självklarhet i de val vi gjort. Och i dag kan vi också se frukten, i två härliga tonårskillar som har en starkare anknytning till oss än till kompisar. De har fått mogna och kliva ut i livet i sin takt, där relationen och tilliten till oss som vuxna finns kvar när de "erövrar världen".

Vi är nog ganska vanliga föräldrar, med svagheter och brister precis som alla andra, och att vi har varit hemma med dem är förstås inte hela svaret, men det har absolut varit till stor hjälp för oss. Och Haro, med alla härliga medlemmar som jag har mött genom åren, har också betytt väldigt mycket för vår resa som föräldrar.

2010-talet blev bland annat ett "kunskapsspridningens årtionde" för Haro.

Jag klev in i riksstyrelsen 2009, precis före Haros första nationella seminarium på Skansen, då hela styrelsen liksom drog efter andan, vågade språnget och satsade, trots stor osäkerhet angående ekonomin (jag var ju ny, och hängde bara med på tåget).

Den första framgången ledde till ett antal sådana seminarier med ledande, internationella forskare och experter, för att lyfta in viktig kunskap om barns behov i den svenska debatten.

Vi har också nått ut i många sammanhang internationellt, både inom EU och FN. Under en del av mina 12 år i riksstyrelsen har jag haft förmånen att ha kontakt med våra distrikt, och finnas med som stöd på många av våra föreläsningar, från Kiruna till Ängelholm och många ställen däremellan. Totalt har det blivit närmare 70 föreläsningar, för nästan 2400 personer. Det har varit fantastiskt att få möta alla engagerade föräldrar, och många samtal har det blivit, om föräldrarollen, barns behov och situationen i Sverige.

Vad jag önskar Haro i 40-årspresent? Det får bli en "stor" önskan, egentligen inte bara för Haro, utan för alla: Minska separationen. Vi vet i dag att just separation från våra viktigaste anknytningar skapar både alarm och frustration, och är en av de saker som vi människor (och särskilt barn) har allra svårast att hantera. Jag önskar därför ett samhälle som respekterar den allra viktigaste relationen, den mellan barn och föräldrar, och hjälper till att skydda och vårda den.

Varje familj behöver hitta sina egna lösningar – alla kan och ska inte göra likadant – men vi behöver vaka över att separationen som barnen upplever från oss föräldrar inte blir större än de klarar av.//

AVTACKNING

Styrelsen vill rikta ett stort tack till Karin Bengtsson för allt hon har bidragit med under sina tolv år i Haros styrelse. Hon har varit en trygg hamn för såväl nya som gamla medlemmar och organisationens administrativa ryggrad.

TIDSLINJE HARO 40 ÅR

1982

Första årsmötet hålls i Växjö och Ninni Öhlander väljs till ordförande.

1984

Medlemsantalet närmar sig 4000 medlemmar. Kurser och informationsmöten blir allt vanligare ute i distrikten. Birgit Turesson väljs till ordförande på riksstämman i Lund.

1986

HARO-Bulletinen utkommer med 4 nummer under 1986. HARO reagerar starkt på beslutet som tagits i riksdagen i december-85, rörande en förskola för alla. Riksstämma i Östersund.

1988

I samband med riksstämman i Sköllersta, Hallsberg anordnas en stor politikerdebatt med temat "valfrihet, jämställdhet och föräldraskap". HAROs första guldmedaljörer väljs.

1990

Organisationen har nu nästan 6000 medlemmar och den 17 oktober detta år genomför Haro en demonstration på Mynttorget i Stockholm. Riksstämma i Vällersvik, Kungsbacka

1992

Haro deltar i flera mässor och konferenser. Riksstämma i Kastlösa, Öland.

1994

Ingvar Carlsson (S) har bildat en minoritetsregering. En parlamentarisk kommitté analyserar effekterna av vårdnadsbidraget som cirka 70% av de som har barn mellan 1 och 3 år har valt att utnyttja. Trots detta lägger (S) en proposition om dess avskaffande. Förslaget går igenom, vårdnadsbidraget avskaffas. Riksstämma i Osby, Skåne.

1996

Under året deltar representanter från Haro i möten med Nätverket För Barnkonventionen, Närverk-F, Folkhälsoinstitutet, KSAN, Jämställdhetsrådet, Maigruppen, Föräldrar För Valfrihet och COFACE. Haro tar steget in i IT-världen och skaffar en officiell mailadress och en hemsida tar plats i cyberrymden. Riksstämma i Fagerudd, Enköpings kommun.

1981 - Tolv hemmaföräldrar bildar HARO

1983 - Medlemsantalet ökar stadigt och uppgår i år till 2750, varav 550 är män.

1985 - Medlemsantalet fortsätter att stiga och uppgår vid årsskiftet 1984-85 till 4459 medlemmar. Vid riksstämman i Falun väljs Ann-Christine Jansson till ordförande.

1987 - Ansökan om statsbidrag avslås trots att alla formella krav uppfylls av organisationen. Riksstämma i Västerberga, Sandviken

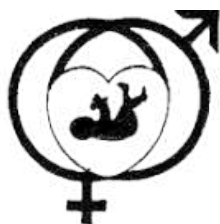
1989 - Leif Stille väljs till ordförande vid stämman i Vårdsnäs, Linköping. Beslut om att namnet hädanefter skulle vara Haro, riksorganisationen för Valfrihet, Jämställdhet och föräldraskap. Haro beviljas nu för första gången statsbidrag.

1991 - Drottning Silvia, Mona Lindskog och Anna-Lisa Marell utses till guldmedaljörer vid riksstämman i Täby, Stockholm. Haro anordnar en demonstration utanför riksdagshuset med påföljande rapportering i SVT:s nyhetssändningar.

1993 - Majvor Sintorn väljs till ordförande riksstämman i Uppsala. Beslut om nytt familjepolitiskt program, ny logotyp och medlemsavgift.

1995 - Fjärde världskvinnokonferensen går av stapeln i Peking och Haros Majvor Sintorn deltar. Vid riksstämman i Gävle väljs Sören Öhlin till ordförande.

1997 - Elisabeth Porath tillträder som ny ordförande för Haro vid riksstämman i Nässjö

1999

Gudrun Schyman (V) klagar i bl.a DN-Debatt på att barn till arbetslösa föräldrar respektive barn med nyfödda syskon utestängs från förskolan. Denna klagosång för Rädda Barnen vidare till FN-komitén för Barnets rättigheter. Haros Leif Stille kontrar med "När skall någon bli upprörd över att barnen blir utestängda från sina egna hem?" Riksstämman i Varbergs fästning.

2001

Sverige står för ordförandeskapet i EU och detta ger Haro många tillfällen att påverka. Den största satsningen under året görs vid ett EU-möte i Norrköping där en demonstration med gula plakater, ballonger och regnrockar genomförs. Demonstration ges stort utrymme i media och Haro deltar i SVT:s debattprogram Agenda. Jubileum och riksstämman firas i födelseorten Växjö.

2003

Camilla Kronholm väljs till ny ordförande. Representanter från Haro deltog i årsmöte för MMM, World Movement of Mothers och FEFAF- European Federation of Unpaid Parents and Carers at Home, europeisk motsvarighet till Haro. Stämman i Helsingfors, Finland.

2005

Stämman i Wendelsberg, Mölnlycke. Representanter från styrelsen deltar aktivt under årets Almedalsvecka.

2007

Stämman i Djurönäset, Stockholm. Ett 30-tal deltagare kommer till stämman där Linda Skugge, Jonas Adolfsson och P J Anders Linder blir valda till årets guldmedaljörer.

2009

Seminarium om barns psykiska ohälsa anordnas i Almedalen med Jonas Himmelstrand, styrelseledamot i Haro, och Louise Hallin som föreläsare. Stämman hålls på Wiks Slott i Uppsala.

1998 - Riksstämman i Uppsala. En debatt med välkända politiker hålls under stämman. Haros familjepolitiska program har omarbetats och antas av stämman.

2000 - Haro inbjuds till en konferens i Strasbourg med temat "Det obetalda arbetet i hemmen." Inför hotet om maxtaxa och allmän förskola genomför Haro en demonstration på Mynttorget i Stockholm. Kerstin Karlsson blir ordförande vid riksstämman i Örebro.

2002 - Styrelsen har under verksamhetsåret tagit fram ett jämställdhetsprogram som med vissa justeringar godkänns av stämman. Stämman i Stockholm.

Tidslinje Haro 40 år

2004 - En KU-anmälan lämnas in där Haro tillsammans med samarbetsorganisationer och enskilda anmälare Sveriges regering för brott mot FN:s Barnkonvention. Riksstämman i Emmaboda

2006 - Verksamhetsåret inleddes med att Haro får avslag på sin statsbidragsansökan; Haro anses ha för många män som medlemmar. Stämman i Norrköping, Therese Murphy väljs till ny ordförande.

2008 - Representanter från Haro deltar i möten med Full Time Mothers, Nätverket För Barnkonventionen, FEFAF's årsmöte, Jämställdhetsrådet, Sveriges Kvinnolobby och Bris. Madeleine Wallin väljs till ny ordförande vid riksstämman i Varberg.

2010 - Styrelsens Madeleine Wallin och Jonas Himmelstrand deltar i en mötesserie i Family Platform vilket ger Haro nya kontakter med Europeiska institutioner, politiker och makthavare. Stämman i Hyssna.

2012

Seminariet "Föräldraskap på entreprenad – vem ansvarar egentligen för barnen?" arrangeras under årets Almedalsvecka. Riksstämman hölls på Wendelsbergs Folkhögskola i Mölndal.

2014

Riksstämman hålls i Solna och stämmouttalandet "Behöver svenska barn föräldrar?" fick stor spridning via sociala medier.

2016

Logotype och hemsida görs om. Riksstämman i Örby, Marks kommun.

2018

Haro bjuder in till ett heldagsseminarium på Skansen "Work-family balance – the forgotten imbalance", med den svenska underrubriken: "Får barnen plats i livspusslet?" Talare var Renata Kaczmarek (FN i New York, Focal Point on the Family), Lea Pulkkinen (professor emerita i psykologi, Finland), Per Kågeson (forskare, debattör, författare), Erica Komisar (psykoanalytiker och författare, USA) samt Ana Udovic (journalist och författare). Kvällsföreläsning med dr Gordon Neufeld i Stockholm: "Lär dig förstå det känsliga barnet". Intresset var stort; närmare 150 personer kom. Riksstämman i Haninge.

2020

Medlemstidningen utkommer i tre nummer med följande teman: Olika, Stolthet & fördomar, Förnuft & känslor. Tidningen skickades också gratis till 62 familjecentraler, som tackat ja till att få den. Digital riksstämman på grund av coronapandemin. Caroline Höglund väljs till ordförande.

2011 - Stämman hålls i Örebro och Haro firar 30 år!

2013 - Haro bjuder in Riksdagens ledamöter till ett lunchseminarium om barns behov med Gordon Neufeld i riksdagens lokaler. Riksstämman i Skövde - Ingvild Segersam väljs till ordförande.

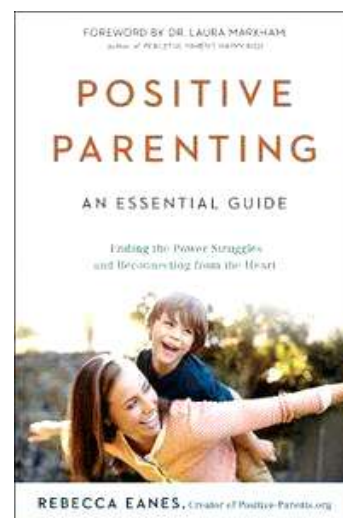
2015 - Ulla Waldenström, senior professor vid Institutionen för kvinnors och barns hälsa vid Karolinska Institutet, tilldelas guldmedaljen för hennes bok "Mår barnen bra i förskolan?" (utgiven 2014), och för att hon i den efterföljande debatten rakryggat efterlyst forskning kring hur dagens förskola påverkar barnen. Stämman på Havsvidden hotell på Åland.

2017 - Haro deltar detta år, genom styrelsens Madeleine Wallin, i en paneldiskussion i FN, New York, i ett rundabordssamtal under Budapest Family Summit i maj, där hon också intervjuades av ungersk radio, på en konferens om barns bästa i Helsingfors, och en konferens om familjens roll för en hållbar utveckling i Lagos, Nigeria. Årets riksstämman hölls i Luleå, i vårt nordligaste distrikt, Norrbotten.

2019 - På initiativ av Malena Förnes hölls under hösten de tre första "Samtal – mödrar emellan", ett mindre forum där några mammor möts för att dela sina berättelser och samtala om mammorollens våndor och glädjeämnen. Riksstämman i Örebro

Haro 40 år & arbetet fortsätter!

2021 - Haro fyller 40 och fortsätter arbetet med att sprida kunskap om barns behov, stärka föräldrar och möjliggöra barnomsorg i hemmet

BOKRECESSION

Positive Parenting av Rebecca Eanes

Nybliven mamma; förvirrad, stolt, bräcklig, lite trasig, väldigt hel. Svag och stark, inte ens motsatser, upplevs inte vid olika tillfällen utan helt och precis samtidigt och i samma stund.

Redan innan jag födde vår dotter hade jag hört begreppen *positive* och *gentle parenting* och tankarna talade till mig. Snart efter att bebis anlät kastade jag mig in, huvudstupa i två av Rebecca Eanes böcker; 'The Newbie's Guide to Positive Parenting' och 'Positive Parenting - an Essential Guide'.

Jag blir inspirerad och tacksam när samtal kring föräldraskap fokuserar på att låta föräldrar hitta tillbaka till ett föräldraskap som är intuitivt. Till exempel mamman som vill amma längre än vad som är norm, eller som jag, som bar mitt barn jämt och länge. Lite för att jag ville, och mycket för att hon ville, och då ville jag också.

Något jag upptäckte var dock att intuitionen som jag så gärna ville följa inte var samma sak som den spontana känslan, eller impulsen, jag fick vid särskilt utmanande tillfällen.

Så, tacksam är jag för samtal kring att våga välja att bära, men kanske hade jag önskat ännu mer samtal kring att det stora problemet, för mig i alla fall, inte skulle vara att inte våga bära utan att vilja bära när jag inte hade lust. För att jag egentligen vill, men inte just i den stunden. Eller att inte lägga ner mitt skrikande barn på sängen i frustration, för att min impuls ville, inte min intuition.

Rebecca Eanes förmedlar ideologiska tankar kring ett föräldraskap som kanske tillsynes är svåruppnått. Men hon gör det tillsammans med en varm hand som du kan greppa tag i och låta leda dig genom ditt eget känsloliv.

Filosofin bakom *Positive Parenting*, att barnet är någon nu, någon som är värd att respektera och behandla därefter, blandas med konkreta tips på allt från hur du kan uttrycka dig i en viss situation till genomgående övningar för dig, eller dig tillsammans med din partner. Allt för att kunna arbeta igenom varför du vill reagera på vissa sätt i vissa situationer. Relationen till barnet är i största fokus jämt, att hämta in och se till att er anknytning alltid är intakt.

Föräldraskapet handlar om så mycket mer än att ha barn som uppför sig på ett visst sätt, kanske handlar det inte om det alls.

Eanes betonar hur vi som föräldrar tenderar att hålla våra barn vid en högre standard än oss själva. Vi förväntar oss att våra barn ska vara på gott humör fast de är hungriga (jag blir inte särskilt rolig att vara med om jag är hungrig), att de ska somna snabbt alltid, följa tydliga rutiner alltid, inte bli arga för småsaker.

En av de största tankarna jag tagit med mig från böckerna är denna; att inte jobba så mycket på mitt barn, utan göra jobbet i mig först. Hantera min egen frustration istället för hennes, så att jag kan vägleda henne bättre. Gå emot mina impulser, så att jag kan följa min intuition. Så att jag kan leva efter att "*Children are more than their ability to sleep through the night. They are more than their willingness to instantly obey. They are more than a grade. They are more than a mood. They are more than the behaviour they display at any given moment, more than what we see on the surface. They are human beings - messy and beautiful, wild and compassionate, and worth getting to know, not just getting to mind.*"

Så kan jag vara svag och stark helt och precis samtidigt och i samma stund.

Elsa Henretta

HAROS FÖRSTA DECENNIUM

En som har bättre koll på Haros 40-åriga historik än de allra flesta är Leif Stille. Här skriver han i en första del om hur det var när det begav sig.

1981 samlades ett gäng eldsjälar i och kring Växjö för att bilda en organisation för att försvara föräldrars rätt att själva ge sina barn omsorg i hemmet. Bland dem kan nämnas Hannelore Bengtsson och Carina Lundeholm, vilka jag hoppas kunna återse vid en fysisk jubileums-sammankomst till hösten eller nästa vår. (Dock är alla icke nämnda ej heller glömda!)

Jag fick tämligen snart nys på denna nya sammanslutning via olika reportage i lokala smålandstidningar och anmälde mig så snart som möjligt som medlem, eftersom jag då redan fått två barn och börjat tänka på små barns uppväxtvillkor.

Den första stencilerade Haro-Bulletinen kom ut 18 november samma år och sedan dess har Haros tidskrifter kommit ut med inalles 138 nummer, som jag faktiskt har tillgängliga nu. De tjogtals med pärmar med diverse material om Haro är däremot just nu oåtkomliga i mitt vedbodbibliotek på Landet.

Vid denna svindlande insikt framstår det uppenbart, att denna text inte kan utgöra ens en antydning till historik utan bara kan ge en del övergripande drag i Haros tidigare utveckling.

Redan i första numret betonades det, att Haro inte angriper någon för dess val av arbete eller barnomsorg. Däremot karakteriserades familjepolitiken som sjuk och att pensionssystemet inte brydde sig om hemmaföräldrar. Anledningen till dåvarande namnet "HARO Hemarbetandes Riksorganisation" var, att vi ville understryka att barnomsorg i hemmet är ett samhällsnyttigt arbete.

I februari 1982 hölls den första ordinarie riksstämman med ett nittiotal (!) deltagare och jag, som då bodde i Oskarshamn, blev invald i riksstyrelsen, vilket väckte en del munterhet i pressen, eftersom man såg det märkligt, att en man skulle vara styrelseledamot i en "hemmafruförening". (Kan väl inom parens omnämna, att jag sedermera blev medlem i Kalmar Läkarfruförening.)

Som första riksordförande valdes Ninnie Ölander (Ingrid Isberg). Samma år hölls Haros första större funktionärskurs i Änhammar utanför Gävle med 35 deltagare från hela landet. Sådana uppskattade kurser hölls under många år och är en tradition, som förtjänar att återupptas mer regelbundet.

”

*Den första stencilerade
Haro-Bulletinen kom
ut 18 november samma
år (1981) och sedan dess
har Haros tidskrifter
kommit ut med inalles
138 nummer.*

Tidigt betonades att Haro är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation, vilket gjorde, att medlemmar och aktiva funktionärer från vitt skilda ideologier, sociala grupperingar och samfund strömmade till.

Tror, att många med mig instämmer i, att den kanske största behållningen med att deltaga i Haros arbete har varit, att man intensivt umgåtts och fruktbart kommunicerat med människor från de mest skiftande håll. Barns rätt att få omsorg av sina föräldrar var det gemensamma; Haro tog däremot inte ställning till frågor om t ex abort och barnuppfostran. Vid årets utgång hade Haro c:a 2500 medlemmar och 14 länsdistrikt från Norrbotten till Malmöhus..

I mars 1983 hölls riksstämman i Stockholm, varvid bland annat beslöts att Haro skulle få namn-förtydligandet "Hemarbetande Föräldrars Riksorganisation".

Detta tillägg ansågs nödvändigt "för att betona att HARO:s medlemmar kämpar för alla BARNs rätt till omsorg på lika villkor, oavsett vårdform. Det är detta hemarbete med barnen som vi i egenskap av föräldrar vill ha uppvärderat. Är man med i HARO för att kräva ersättning för blomvattning, kalsongtvätt, vård av vuxen eller rentav använder hem och familj som en ny form av avgudadyrkan, då har man definitivt hamnat i fel organisation." (Haro-Bulletinen 1983:2)

Denna tillspetsade formulering till förmån för valfrihet till all barnomsorg med hemmet som självklart alternativ kom till i polemik mot en då konkurrerande organisation vid namn Familjekampanjen.

Vid stämman blev jag vald till vice ordförande, vilken befattning jag behöll till 1989, då jag blev riksordförande.

1984 hölls riksstämman i Lund, då Birgit Turesson blev ny ordförande. Riksstämman "kräver en radikal förändring av barnomsorgspolitiken och vill att alla barn tillmäts samma värde, samt att barnomsorgsmiljarderna fördelas rättvist". (Haro-Bulletinen 1984:2)

Ytterligare länsdistrikt bildas i hela landet bland annat i Halland.

Från och med nr 1 1985 till och med nr 1 1994 ges Haro-Bulletinen ut prydligt tryckt i A5-format. Första reguljära redaktören var Rose-Marie Hagelborn, som först nr 3 1989 efterträddes av Carina Lundeholm, vilken i sin tur avlöstes av Jan Justegård i och med nr 4 1991. Agnetha Carlstrand var sedan redaktör från nr 2 1993.

I mars 1985 hölls riksstämman i Falun och Ann-Christine Jansson (allmänt kallad Kina) tog över ordförandeskapet ända till riksstämman 1989. Haro fick härigenom sitt nav i Dalarna och i Falun inrättades ett kansli med Iréne Sturve-Nilsson som kanslissekreterare. Hon avlöstes först 1990 av Agnetha Carlstrand.

Vid riksstämman 1985 antogs ett utförligt familjepolitiskt program och stadgarna reviderades. Båda finns återgivna i Haro-Bulletinen 1985:2. Vid stämman presenterades lustigt nog för första gången det franska protestropet "haro!", som var det ledande stridsropet under det franska upproret Harellen under 1300-talet.

På stämman utvecklade även barnläkare Bernt Eckerberg sitt förslag om rösträtt för barn, vilket i praktiken innebär, att föräldrar får extra röster beroende på antalet barn, varigenom barnfamiljerna skulle bli en mycket stor och intressant väljargrupp.

Under Kinas (Ann-Christine Jansson) ledning konsoliderades Haro, fler distriktsstyrelser bildades och distriktsstämmorna fick viktig betydelse genom sin roll att utse röstberättigade ombud till riksstämmorna.

1986 hade Haro c:a 4000 medlemmar och höll årets riksstämma i Östersund. Vid stämman beslöts att Haro skulle ha namnförtydligandet "Föräldraorganisationen". Haro hade sökt statsbidrag ur medlen för kvinnoorganisationernas centrala verksamhet men förvägrats sådant, då Haro inte ansågs uppfylla förordningens krav enligt §2 att ha som "främsta uppgift att arbeta för kvinnans ställning i samhället och aktivt arbeta för jämställdhet mellan kvinnor och män".

1987 års riksstämma hölls i Storvik. Det viktigaste beslutet var: 1/ att krav på en vårdnads-försäkring skulle införas i Haros familjepolitiska program, vilket skulle innebära: "Arbete med egna barn och lönearbete jämställas när det gäller rättigheter och ekonomiska fördelar"; 2/ att §3 i stadgarna skulle lyda: "HARO arbetar för kvinnans ställning i samhället samt arbetar aktivt för jämställdhet mellan kvinnor och män".

Efter denna stadgeändring fick Haro till sist sitt välförtjänta statsbidrag. Haro hade en monter på mässan Barnomsorg-87; c:a 3000 stannade vid montern och fick information om vårt tema "Ge barn och föräldrar en ärlig chans". På frågan om vad Haro är, så gavs svaret: "En föräldraorganisation som står för fritt val av barnomsorg". Haro tillskrev 123 organisationer med presentation av vår verksamhet; RFSU gav ett märkligt svar: "Som ni säkert känner till är RFSU en organisation för sex och samlevnad och har därför inte speciellt intresserat sig för barnomsorgsfrågor".

”

På frågan om vad Haro är, så gavs svaret: "En föräldraorganisation som står för fritt val av barnomsorg".

”

Tror, att många med mig instämmer i, att den kanske största behållningen med att deltaga i Haros arbete har varit, att man intensivt umgåtts och fruktbart kommunicerat med människor från de mest skiftande håll

1988 hölls riksstämmorna i Kävesta folkhögskola nära Örebro. En nyhet där var, att vi anordnade en familjepolitisk debatt med företrädare från alla partier samt en representant för Haro, dvs mig.

Stämman antog också en omfattande resonerade del till det familjepolitiska programmet. Den finns i sin helhet återgiven i Haro-Bulletinen 1988:2 och skulle nog än i dag fungera såsom ett underlag för en familjepolitisk interndiskussion. Haro började under året deltaga i kampanjen Hela Sverige ska leva.

En annan rolig sak var Haros barnklubb, som bland annat bjöd in våra barn att deltaga med teckningar till tidningen. Haro deltog även i malmömässan Barnens Värld -88. Årets riksstämma beslöt att årligen utdela en guldmedalj till personer, som "i den offentliga debatten särskilt berett vägen för fritt val av barnomsorg. Stämman tilldelade retroaktivt guldmedaljer för insatser gjorda från 1981 till bland andra Astrid Lindgren, Gunilla Dahlgren, Herman Lindqvist, Karin Söder och Bo Södersten. Träffarna med dessa för överlämnande av medalj blev mycket givande. Haro borde nog nu igen inventera alla pristagare genom tiderna för att se vilka, som fortfarande kunde vara Haro till nytta.

Riksstämma 1989 hölls på stiftsgården Vårdnäs utanför Linköping med c:a 75 representanter för 20 olika län. Det beslöts att organisationens fullständiga namn skulle vara "Haro, Riksorganisationen för Valfrihet, Jämställdhet och Föräldraskap".

De tre idealen motsvarades av den 200-årsjubilerande Franska Revolutionens slagord "Frihet, Jämlikhet och Broderskap". Under denna revolution förekom ymnigt stridsropet "Haro!", vilket Herman Lindqvist noga hade redogjort för.

En ny kvinnotyp inför 90-talet – gulstrumpan – introducerades av Haros förste manlige ordförande för att ersätta de gamla blåstrumporna och rödstrumporna.

Bland de första som utnämndes och personligen mottog ett par gula strumpor under festliga former var Unni Drougge, Anna Wahlgren, Åsa Jinder och Kicki Danielsson.

Under året träffade vi rikspolitiker av så olika slag som Mona Sahlin och Alf Svensson. En annorlunda och mycket uppskattad funktionärskurs hölls i Karlsborg, där Nelly Strömberg ledde träning i att stödande uppskatta varandra och ge varandra positiv förstärkning.

1990 var Vällersvik på Västkusten platsen för riksstämmorna. Haro deltog också vid mässan "Kvinnor Kan" i Västerås med egen monter.

Själv var jag med på Riksförbundet Hem & Skolas fullmäktige i Uddevalla och blev invald i förbundsstyrelsen. Min motion "att fullmäktige uttalar sin solidaritet med föräldrar till barn under skolåldern, som kämpar för valfrihet, kvalitet och föräldrainflytande vad gäller barnomsorg, vilken naturligtvis även kan ges i hemmet och av de egna föräldrarna" blev antagen.

Detta kändes bra i en tid, då RHS hade föräldrar till 900.000 skolelever som medlemmar och hade ett kansli i Stockholm med 15 anställda. Sedermera blev jag vice förbundsordförande och RHS:s representant i European Parents' Associations styrelse. EPA drev exempelvis synsättet, att föräldrarna är barnens första lärare. Utifrån positionerna i RHS och EPA försökte jag driva Haros idéer och krav vidare, men det är en annan historia...

Leif Stille

THE UNINTENDED CONSEQUENCES OF *universal childcare*

Haro arbetar på många fronter – både i Sverige och internationellt. Följande presentation gjord av Madeleine Wallin hölls vid ett event med den amerikanska tankesmedjan American Enterprise Institute och publicerades också i nyhetsbrev av European Large Families Confederation – ELFAC

My story

I became a mother in 1989 and have now five children who are between 18-32.

Together with many other Swedish parents, mainly women, I experienced the difficulty in caring for my own children after the days of parental leave were finished. I struggled to work part-time, leaving my three little boys to childcare and got sick from stress.

When I expected my fourth child, my only daughter, I suddenly realized how the state and the existing norms had made me go against my own wishes and what actually would work best for us. I quit my job - stayed at home - despite that no one stood on my side, not even my husband at the time.

"We can't afford it". "People don't do that". That's what he said. But he changed his mind. We managed, but got no support from the state and I spent some years working more intensely than ever before or after in my life, but in the statistics I was invisible. My work didn't count and I felt excluded.

This was a life changing experience that made me dedicate my work being an advocate for children and mothers. It happened 21 years ago and I am still fighting for the rights for parents to care for their children for as long as necessary.

It is remarkable that we as a society accept a situation where care is not counted in the economy unless you pay someone else to do it. If another mother cares for my child it "counts" in the economy. If I do it myself, in the statistics in Europe I'm an "inactive person".

Responsibility shift

In 1934, the famous Swedish couple Gunnar and Alva Myrdal argued for the value of sharing responsibility for child rearing between parents and society with trained teachers. Alva created and developed the first daycare centers in Sweden with progressive ideas on how to support mothers and improve the lives of children built on modern psychology.

90 years later, their vision has become reality. Sweden has undergone a shift in responsibility for children: from parents to the state and now we see the individual as strong and the family as weak.

Stefan Fölster, the well known Swedish National Economist — and actually the grandson of Alva and Gunnar Myrdal — said: *"It's more socio-economically profitable for the state to compensate parents with two or more children to care for their children themselves than to pay for preschool or childcare."* (Almedalen 2011)

But the state provides a huge subsidy for childcare in Sweden — parents pay only 8% of the total \$18 500 USD annual per child. In 2019, Sweden paid \$10 billion USD for childcare. There are now proposals to make preschool compulsory. But there is no support at all for parents who want to care for their children themselves.

Under Swedish and international law, the main responsibility for children belongs to the parents, but in Sweden, parents have become persuaded that experts and trained teachers will care for their child better than they do themselves.

Other consequences we see of the system Sweden has established is:

- A distrust in parents. The school, the healthcare system and the police have the obligation to report any case of concern to social security. There were 1000 reports of concern made daily in 2018 and that number has since increased, especially during the pandemic.
- Homeschooling has been forbidden since 2011. If you don't take your children to school, you have to pay a fine and can even lose custody of your children.
- Even though women use almost 12 months of the parental leave when their baby is born, rates of breastfeeding have declined steeply over the past two decades. Today, only 75% of mothers even start breastfeeding, down from 93% in 1998 and in the same year 39% of mothers were still breastfeeding at 6 months compared to only 13% of women today.

Why parenting matters

Parenthood is transferred from generation to generation and we should protect this silently transferred, but highly important knowledge.

Before replacing parents and the home environment, we should be very aware of the effects it might have on children. A child needs a close, permanent emotional attachment during the first years. A child's healthy development is fostered through the adults they are deeply attached to and the consistent, intimate interaction between them.

The first years in life have a huge impact on the rest of our lives. We have to see caring for young children as one of the most important societal tasks. It is work that requires emotional commitment and must be taken seriously.

It is through early caring that children develop into emotionally responsive, empathetic people.

- The question has to be: Who is responsible for the children and their emotional growth? Is it the parents? or is it the state?
- This is a highly relevant question for deciding on policy. The child's needs cannot be compromised with.

Denial of parents/mothers choice. Gender Equality

Parents role and wishes are now seen as secondary to the "public good". Not what many women want - e.g reports.

Sweden has a Feminist Government, which claims that, "Women and men must have the same power to shape society and their own lives. This is a human right and a matter of democracy and justice."

But why does this not extend to caring for our children? Article 25.2 in The Universal Declaration of Human Rights says that:

"Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance." But when it comes to prescriptions for achieving gender equality, much of the feminist movement in Sweden and elsewhere neglect children and motherhood alike.

Unpaid care is invisible. But it's the foundation of everything.

In Sweden in 2021, though, full time employment outside the home has become the norm for all working people and is pushed, especially for women.

Women who choose to stay at home are seen as backwards. The work they do is seen as a waste of resources. They have even been called "brains in vain" by liberal female Ministers.

In European statistics you are referred to as an inactive person. I participated at a meeting at EIGE - European Institute for Gender Equality- in Lithuania and a man from EUROSTAT used that term.

I raised my hand and said that it's not fair to call someone inactive, when she, as in my case, took care of a family with five children and all the domestic work it meant. It meant being present 24/7, no leisure time or vacation. It's challenging work and at the same time the most important and you are anything but inactive.

In order to make the care count, and to make the "inactive persons" a part of the system, we redistribute the unpaid work and force separations between children and mothers.

If another woman cares for my child it is suddenly valued, but if I do it myself it's invisible. The question is, do we get the same outcome?

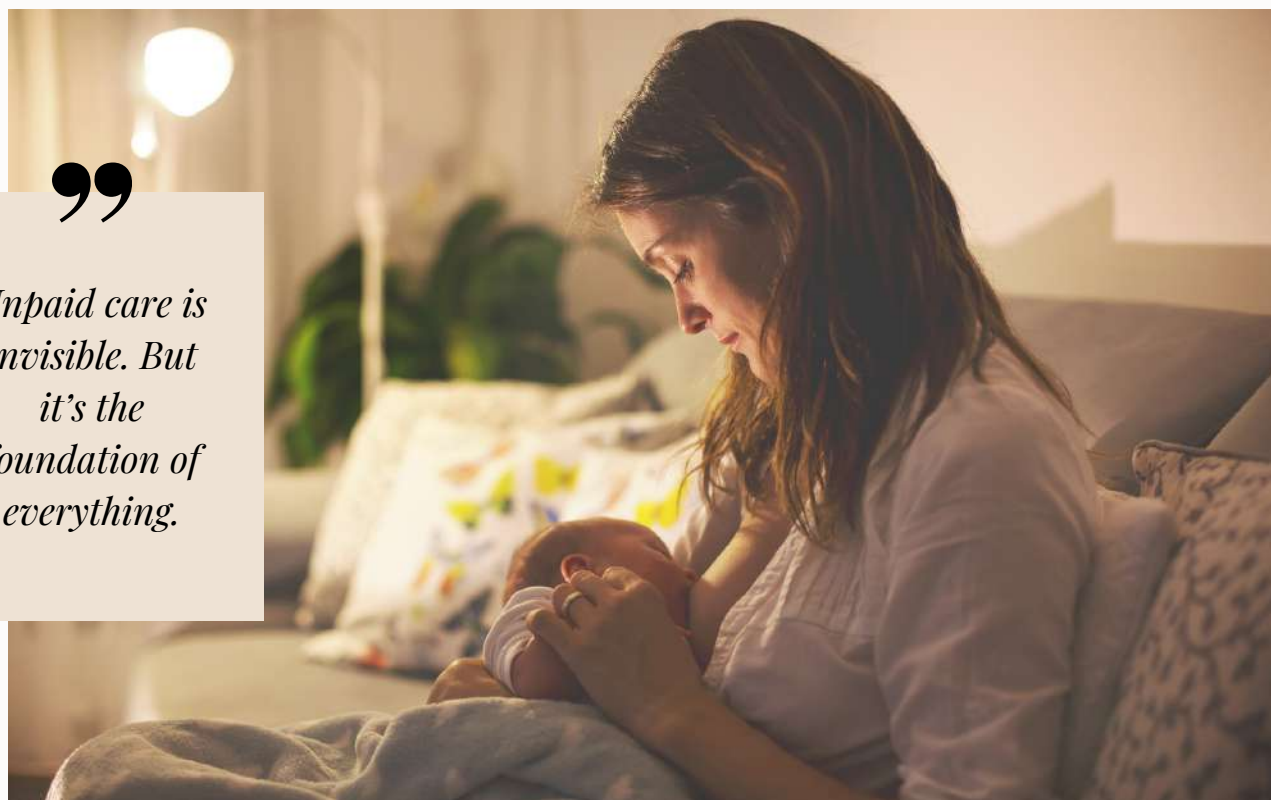
The goal is economic growth rather than human wellbeing.

The European Union's so-called Lisbon Targets had an agreement to reach a 75% employment rate by 2020. That meant that women, whether mothers or not, are expected to go to work. Care responsibility is the main reason why women in Europe don't work and therefore the EU loses 370 billions euro each year.

Because of that, in 2002, another agreement called the Barcelona objectives was made to support the employment of women. It stated that a specific percentage of children in Europe should attend childcare facilities, in order to support their mothers' employment: 90% of children from age 3 to school age; and at least 33% of children from birth through age 2.

”

Unpaid care is invisible. But it's the foundation of everything.

”

Parenthood is transferred from generation to generation and we should protect this silently transferred, but highly important knowledge.

But this disregards what women want.

A survey done in 2011 by MMM, Make Mother Matter, where almost 12 000 European women were asked about their preferences as mothers and they said that being a mother was a source of enormous joy, but they experienced a lack of choice, time and recognition for their work.

- 26% said they wanted to take full time care of their families,
- 63% preferred a combination of part-time employment and family care and
- Only 11% wanted to work full-time.

Catherine Hakim from London Schools of Economics came with similar results in her Preference Theory 1998. 20% at home, 60% part-time work, and 20% full-time work.

At a side event at the Commission on the Status of Women at the UN, our former Minister of Gender Equality and now Deputy Executive Director for UN Women, Åsa Regnér was asked if Swedish parents don't get angry when you force them to share the parental leave: She answered,
"No, no, it's not a parental choice, it's political will".

Consequences we see is that:

- Many Swedish women are increasingly ambivalent about becoming mothers. In 2019, the average age for a woman to have her first child was 29,6 years.
- We have fewer and fewer children and the birth rate was just 1,66 children per woman in 2020.
- Women are on sick leave more than men, especially between the ages of 30-40. The difference has grown steadily since the early 1980s until today, when women are on sick leave almost twice as often as men.
- Many women are sick because of stress. One out of 3 women between the ages of 16 and 29 reports feeling stressed. And sick leave in this group has increased by 370% since 2011.

Effects on children

Just like the world now focuses so heavily on economic growth, there is a similar focus on the cognitive education of children. But it's at the exclusion of *children's emotional growth and wellbeing*, which is the prerequisite for cognitive development in the first place.

"The lack of emotional capital around the world should be a high priority if we want human beings to develop and become more peaceful and caring than today"

Wendy Ellyatt, founding director of Save Childhood Movement Great Britain said: "There is nothing wrong with seeking high educational standards and accountability, but there is surely something very wrong indeed if this comes at the cost of natural development."

I would like to end with a story

Max, my sister's first son went to preschool and it worked fine for him. For his younger brother Ebbe though, it was a bad experience.

They went to the same preschool, but were separated into different groups — despite the security it would have given Ebbe to be with his brother. Ebbe was crying and very sad when his parents left him, which the school always says is normal and will pass.

But, one day when they got home, Max told his parents that when two-year-old Ebbe had to sit at a different table than him at mealtime, he had cried until he got a nose-bleed. Max couldn't understand why they treated his young brother that way. The teachers didn't tell the parents what had happened!

My sister and her husband took him out of that preschool immediately and had to manage the situation themselves. They worked in shifts and asked relatives for help.

In Sweden, the option to make a different choice in this situation does not exist. You are on your own.

Whatever decisions we make for our future we have to prioritize children and their wellbeing. //

Madeleine Wallin

Recension: *Fruktträdgården*

En gång i mitt liv har jag upplevt en total förälskelse i ett spel hos tre barn i olika åldrar (och mamman) samtidigt. Detta hände när vi på ett bibliotek fick låna spelet *Fruktträdgården*. Barnen var då 3, 5 och 7 år.

Upplägget är lika enkelt som genialt: man ska slå en tärning och försöka plocka alla frukter på spelplanen innan pusslet med korpen är lagt och "korpen" då vinner.

I det här spelet spelar man alltså inte mot varandra utan med varandra vilket ger ett härligt tillfälle att heja på varandra eller ta en förlust tillsammans. Det spelar ingen roll vem som får flest frukter utan alla är på samma lag. Spelet ger också ett bra tillfälle för de minsta att träna på färger.

Rekommenderas varmt!

Evelina Hägglund

*Har du ett spel- eller boktips?
Skriv till oss på redaktionen@haro.se*

SMÅTT & GOTT

Sommarkurs 15 juni!

DEN LIVSVIKTIGA ANKNYTNINGEN

Dr Gordon Neufelds uppskattade distanskurs för föräldrar om Den Livsviktiga Anknytningen ges nu i sommar! Nu med både svensk textning och handledning. Gå in på www.haro.se för att få mer information och anmäla dig idag!

START 15 JUNI
www.haro.se

Fråga Marie!

Nu kan du ställa dina frågor till vår alldeles egen Marie Kondo - Marie Karlsson.

Marie är hemmamamma och älskar praktiska lösningar som förenklar vardagen. Med passion för mat och smarta lösningar kommer Marie svara på frågor och ge tips för att få familjelivet att flyta smidigare.

Skicka din fråga till:
redaktionen@haro.se

Skriv till oss!

Mitt val. Vad är ditt val - din berättelse?
Skriv till oss på redaktionen@haro.se

FLYTTAT?

Vänligen hör av dig till oss för adressändring!
Skicka ett mail till:
registrator@haro.se
med din nya adress!

LÅT OSS PRESENTERA

Styrelsen

NAMN: MADELEINE WALLIN

Familj: Man (Magnus) och fem barn (Benjamin 32, Alexander 28, Jonathan 26, Maja, 21 och Zackarias 18), varav de två yngsta fortfarande bor hemma.

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Min högsta önskan är,

- Att alla som vill ta hand om sina egna barn ska ha möjlighet att göra det under så lång tid de anser att det behövs.

- Att hemmaföräldrar blir synliggjorda, respekterade och värderade för det ansvar de tar.

- Att barns omsorg och uppväxt har högsta prioritet i vårt samhälle samtidigt som kunskap om barns utveckling är något som hör till allmänbildningen.

NAMN: MALENA FÖRNES

Familj: Maken Samuel och en son på 8 år.

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Att politikerna plötsligt skulle vakna till och börja värdera, uppskatta, erkänna och uppmuntra ALLA föräldrar som önskar ge mer hemmatid till sina barn (oavsett hel-/halv-/deltid), och att detta skulle återspeglas i framtida beslut.

NAMN: CAROLINE HÖGLUND

Familj: Man och tre små mellan 5-11 år

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present:

Åh att bli uppmuntrade, uppskattade och värderade för det viktiga arbetet det är att ta hand om sina små. Att fler hemmaföräldrar i hjärtat, som vill men inte kan nu, skulle ha möjlighet. Att hela samhället genomsyrades av en allmän förståelse av barns behov som återspeglas i beslut, mer valfrihet och acceptans. Just nu skulle jag också bara vilja skicka över en hel dos med glöd, mod och pepp. Vad modiga och fantastiska ni är som kämpar för mer tid med era barn!

NAMN: INGVILD SEGERSAM

Familj: 6 barn i åldrarna 10 mån-24 år samt maken Jonas

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Att alla subventioner som nu går till förskolan skulle följa barnet och föräldrarnas eget val av barnomsorg, hemomsorg inkluderad!

NAMN: EVELINA HÄGGLUND

Familj: Man och fyra barn mellan 4 och 12 år

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: En stor dos självförtroende till sin egen förmåga att räcka till för sina barn! Och, mer praktiskt, att åren hemma med barnen ska värderas högre i socialförsäkrings- och pensionssystem så att man inte missgynnas ekonomiskt för att man tar hand om sina barn.

SOM NYA SUPPLEANTER
VÄLKOMNAR VI VARMT
LIA RANDJELOVIC OCH
STINA WELANDER!

NAMN: LINA HAGSTRÖM

Familj: Är gift med Johan och mamma till tre skatter som är födda -11, -13 och -15.
Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Ork att lyssna till sitt hjärta och mod att följa det.

NAMN: LOVISA ÖHRMAN

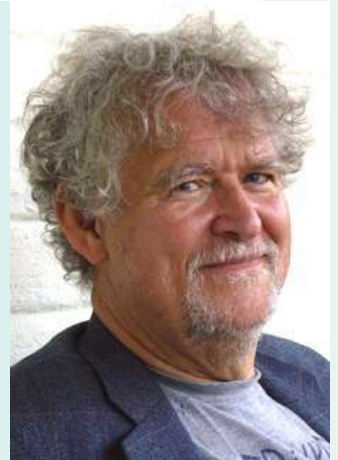
Familj: Make, tre barn. 3, 5 och 7 år.
Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Politiskt och socialt erkännande för sitt arbete. Och en after work-kväll i veckan med god mat och mycket skratt.

NAMN: LEIF STILLE

Familj: medförälder Elisabet, söner Gabriel, Casper, Sofus & Jakob, som nu har fått lilla Luna med mamman Mari.

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Att statsfeminismens och statsindividualismens företrädare skulle börja acceptera och stödja mer mångfald i barnomsorgen med hemmaföräldrars omsorg om egna små barn såsom ett fullt ut respekterat & ekonomiskt värderat alternativ.

NAMN: LIA RANDJELOVIC

Familj: Man och en dotter på 2 år
Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Ökade möjligheter för barn och föräldrar att faktiskt vara hemma under barnens första år. Att ta hand om sina egna barn, möta deras behov, ge dem kärlek, närhet och trygghet under sina första år i livet borde ses som något fint och jag skulle önska att det också värderades högre av samhället. Jag skulle gärna se ökad kunskap, framför allt på politisk nivå, om anknytning och barns psykologiska utveckling och behov under de första tre åren. Jag önskar också att man i större utsträckning tog hänsyn till varje enskilt barns behov för att skapa de bästa förutsättningarna för att de ska få en trygg barndom.

NAMN: STINA WELANDER

Familj: Min man Mattias och våra fyra barn. Clara 13, Jonathan 10, Elias 7 och Lovisa 5.

Det här önskar jag alla Sveriges hemmaföräldrar i present: Att slippa känna sig motarbetad från politiskt håll, utan istället bli erkänd som att man bidrar med något viktigt i samhället.

Visst är det okej att ha barnen hemma!

JONAS HIMMELSTRAND
SVENSKA NEUFELINSTITUTET

Måste inte barn gå på förskola? Är det verkligen okej att ha dem hemma?

Det är egentligen en märklig fråga, som dock ofta ställs på våra föräldrautbildningar. Frågan ställs av föräldrar som känner att de vill ta egen omsorg om barnen längre än föräldraförsäkringen. Det märkliga är förstås att barn har varit hemma i tiotusentals år, och de flesta även i modern tid, tills för några decennier sedan, och det har gått bra. Dagens kunskap om barns utveckling bekräftar detta.

Svar på frågan är alltså, ja, det går alldeles utmärkt att ta omsorg om barnen i hemmet. Snarare kan frågetecken ställas inför att *inte* ha barnen hemma. Problem med psykisk ohälsa och svaga skolresultat har ju ökat de senaste 30 åren i takt med att allt färre barn får hemomsorg. Men vi behöver inte gå in på eventuella samband där. Låt oss i stället fokusera på barns behov, och huruvida hemmet kan sörja för dessa.

Vi har i decennier vetat att anknytning är människans viktigaste behov, vårt de facto överlevnadsbehov. Barn kommer i det typiska fallet att vara anknuten till sina föräldrar och kanske till far- och morföräldrar, andra släktingar och några nära vänner till familjen. Däremot är en trygg, stabil och långsiktig anknytning till pedagoger i förskola och skola mindre vanligt.

En tryggad anknytning ger signal till barnets hjärna att väcka nyfikenhet, och att upptäcka sig själv och sin omvärld. Det kan börja med kastrullerna i köket, till den period där allting ömtåligt och värdefullt därhemma måste plockas undan en tid. Det är anknytningen som skapar stimulansen.

En av de viktigaste upptäckterna för barn att göra de första fem åren är sina känslor. I småbarnsåren är känslorna rena. De känner bara en känsla åt gången och därför uppfattar vi de små som lynniga och känslolösa. Ena stunden är mamma bäst i världen och i nästa stund dumast i världen. Deras hjärna saknar ännu förmågan att balansera sina känslor. Men förutsättningen för en känslomässig balans i skolåren är att under förskoleåren upptäcka, uttrycka och få ord på hela sitt känsloregister från glädje, kärlek, och blygsel till frustration, sorg och alarm.

Det är medvetenheten om känslorna som förvandlar det känslolösa barnet till ett balanserat och förståndigt barn när hjärnans prefrontala bark i 5–7 års åldern utvecklats till att känna flera känslor samtidigt. En typisk 8-åring kan därmed *samtidigt* känna att mamma är bäst i världen och att mamma just nu är dum och balansera sitt beteende därefter. Det är denna förmåga som är grunden för allt mänskligt civiliserade beteende, och alla mänskliga dygder vi håller högt som medkänsla, tolerans, mod, och demokratiskt sinne. Genom den tryggare anknytningen är hemmet typiskt den plats där känslolivet bäst kan upptäckas och uttryckas och tolereras.

Men måste inte barn lära sig, måste man inte ha pedagogisk utbildning? Visst, vi behöver kunna en del inför vuxenlivet, men småbarnsåren handlar mer om att mogna till att överhuvudtaget bli mottaglig för undervisning senare under skolåren. Men vi behöver inte bekymra oss om detta.

Så länge barnet har sin anknytning mättad, alltså en närvarande vuxen som barnet är tryggt anknuten till, så driver barnet sin egen inläring och utveckling, anpassad till sin mognadsnivå genom den fria leken. Den fria leken är den process där barnet upptäcker sig själv, sina inre drivkrafter och känslor – processen där barnet blir sin egen självständiga person.

”

Men förutsättningen för en känslomässig balans i skolorn är att under förskoleåren upptäcka, uttrycka och få ord på hela sitt känsloregister från glädje, kärlek, och blygsel till frustration, sorg och alarm.

Men fri lek kan inte planeras eller beordras, den uppstår spontant när anknytningsbehoven är mättade. Gissa var detta mest sannolikt sker?

Nåja, men visst behöver barnen kompisar för att lära sig bli sociala? Svar nej. För att mogna till socialt kompetenta skolbarn och vuxna behöver småbarn få vara "osociala", vilket är deras natur.

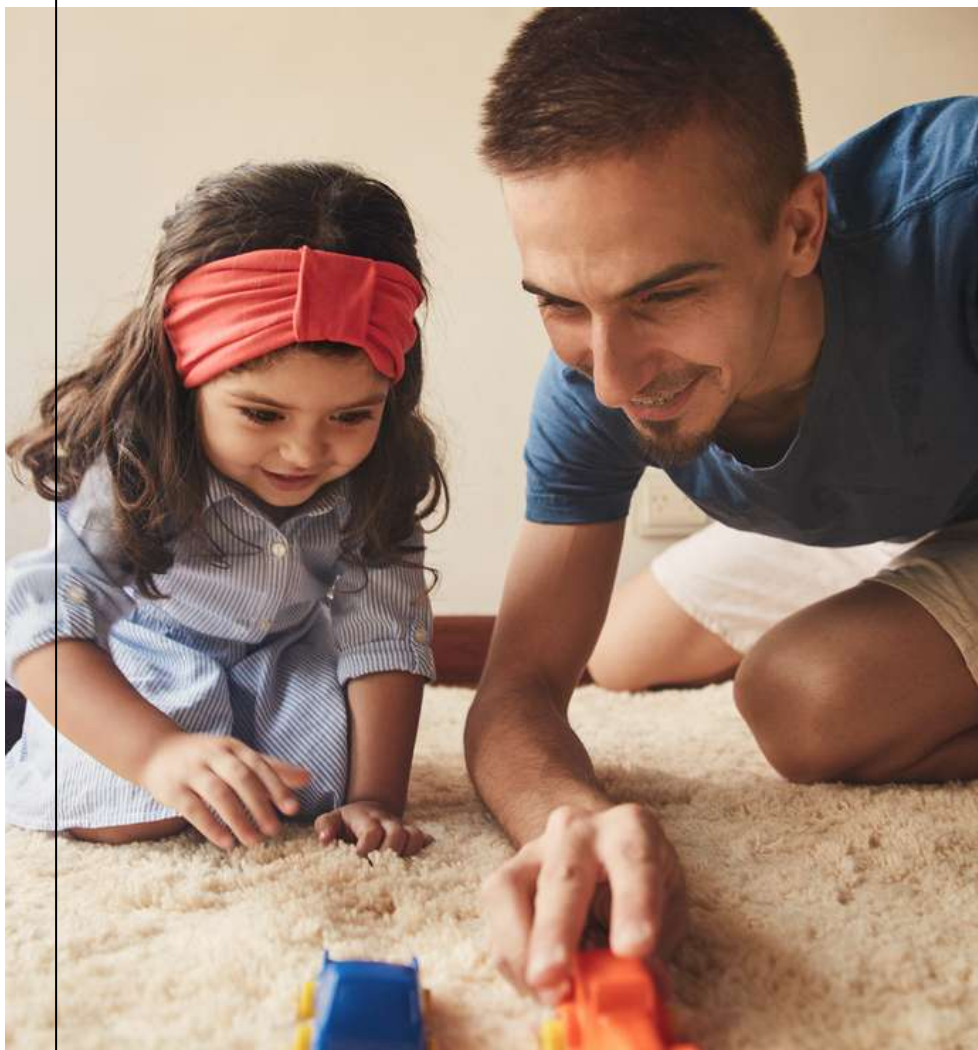
Social förmåga handlar om mognad och förutsättningarna finns inte förrän tidigast i 5–7 års åldern. Denna mognadsprocess drivs av emotioner, inte av kognition eller sociala aktiviteter. Mognadens emotioner arbetar bäst i en emotionellt trygg miljö, alltså en anknytningsmiljö, och återigen är hemmet den bästa platsen. I dagens västerländska samhälle är vi alldeles för tidiga med att pressa på barn socialt krävande miljöer.

Men vad händer om anknytningen inte fungerar av någon anledning? Jo, då slår hjärnans limbiska system larm och sätter igång ett helt batteri med emotioner för att lösa problemet. Det limbiska systemet tolkar situationen som potentiellt livshotande, vilken den förstås inte alls behöver vara, därav den emotionella kraften.

Dessa emotioner av alarm, frustration och intensifierat sökande svarar för en stor del av de problembeteenden vi ser hos alltför många barn idag. Här sätts barnets utveckling på sparlåga och ren överlevnad prioriteras tills anknytningen är återställd och känslorna tryggt uttryckta. Men det är förstås mindre sannolikt att det limbiska systemet slår larm i hemmet.

Om du vill och kan och känner glädje i att vara hemma med ditt barn några år till, eller till och med ända till skolstarten, så är detta högst sannolikt den bästa uppväxtmiljön du kan ge ditt barn.

Varför då så hårt kulturellt och ekonomiskt tryck mot detta i Sverige? Det kan inte Svenska Neufeld-institutet svara på. Det är en fråga att ställa till statsvetare och mediaforskare. Men det är helt okej att ha barnen hemma utan att ha fått svar på den frågan. //

UR ARKIVET, HAROTIDNINGEN 1990-1

Brev till regeringen

Vi mammor som vill stanna hemma vill nu själva få bestämma.

Vi vill ha en ärlig chans i politikens maktbalans.

Dagis gör för oss detsamma. Våra barn vill ha sin mamma.

Småbarnstiden är så kort. Ska då barnen lämnas bort?

Efter skatt blir inget över när vi köpt vad vi behöver. Snart står vi med tomma fat: "Fördela rättvist Fader Stat!"

När skattepengar i miljoner delas ut som subventioner önskar vi och det idag att få ett skäligt vårdbidrag.

Och det är inte mer än rätt att vi på ett sådant sätt inte åter tvingas ut när vår föräldrapeng är slut.

Är detta en demokrati? Det tvångsmönstret vi hamnat i. Bör kvinnan inte bli gravid i 90-talets bistra tid.

Trött och sliten, skit detsamma! Från en lycklig 3-barnsmamma. (Haromedlem i Gävleborgs län)

BOKRECENSION

NÄRVARANDE FÖRÄLDRASKAP

Hur föräldrars tillgänglighet påverkar barnets framtida personlighet och hjärnans utveckling

Författare: Daniel J. Siegel, Tina Payne

Hur man bäst är närvarande som förälder är något jag själv brottats med i mitt eget föräldraskap så redan titeln till den här boken lockade mig.

Oavsett hur vårt livspussel ser ut så tror jag vi alla föräldrar ifrågasätter om vi finns där tillräckligt för våra barn. Mina förväntningar var därför höga. Jag ville ha svar på hur man bäst förhåller sig till digitala distraktioner, hur man ser till att vardagen man har tillsammans blir kvalitativ samtidigt som man får livet att gå ihop. Det var inte riktigt det boken ämnade avhandla, vilket naturligtvis undertiteln egentligen skvallrar om.

Istället är det, åtminstone till en början, en tämligen vetenskaplig djupgående avhandling i hur vi som föräldrar bäst hjälper våra barn att växa upp till att bli trygga starka individer, genom att i deras barndom ge förutsättningar för trygg anknytning. Den behandlar också de långtgående effekterna av sådan anknytning eller avsaknaden därav och hur det bidrar till att forma individers framtid.

Boken introducerar tidigt SSTT som begrepp där SSTT står för Säker, Sedd, Tröstad, Trygg. Tanken är att vi som föräldrar behöver förse barn med känslan av Säkerhet, visshet att de är Sedda och Tröstade och med de tre komponenterna på plats kommer de att känna Trygghet och trygg anknytning kan ske.

Boken blir allt eftersom mer konkret i sin bearbetning av dessa begrepp och vad det faktiskt innebär i vardagen. Hur man i olika situationer förmedlar just detta och kanske i andra misslyckas med detsamma. Även om den kanske inte gav mig det där konkreta facit jag först hade hoppats på, helt orimlig förväntan jag vet, så märkte jag successivt hur många av dessa tankar letade sig in i mig och hur jag aktivt valde att bemöta min son smått annorlunda i situationer då och då för att bättre bekräfta honom.

Jag uppskattade hur man i boken pratade om att vara närvarande och tillgänglig i mångt och mycket handlade om att tillgodose dessa begrepp och hur det inte fick förväxlas med att ge efter. Att man ibland tex behöver göra sitt barn ledsen eller besviket för att hålla det säkert, men att det går att samtidigt trösta och vara tillgängligt för barnet även om de kanske inte är mottagliga för det just då.

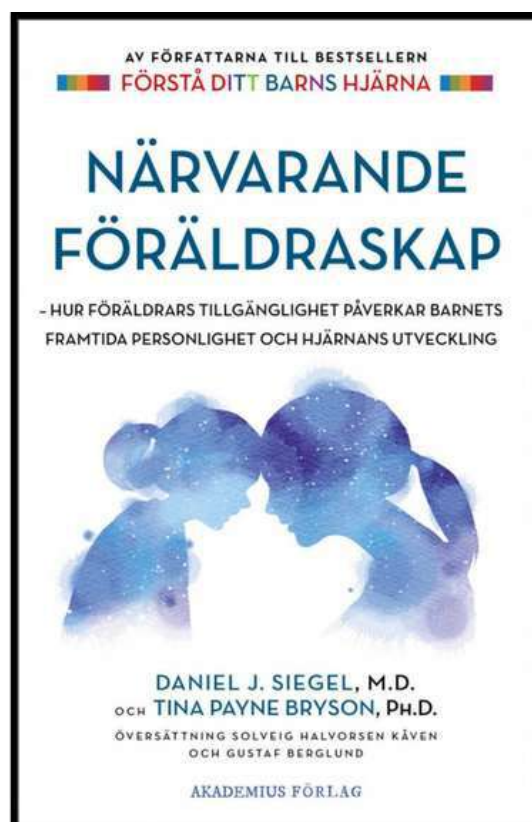
Teorierna och forskningen som presenteras i boken är i mångt och mycket i linje med hur jag själv ser på föräldraskap. Det är sunt, rimligt och kanske också egentligen självklart, men kan ändå behövas formuleras och medvetandegöras.

Problemet med en mer vetenskaplig sådan här granskning blir att hela spektrat ska representeras och som läsare blir man ibland smått paranoid när begrepp som desorganiserad anknytning beskrivs och hur det yttrar sig i små barn och nästan ofrånkomligt börjar man leta tecken på eget misslyckat föräldraskap. "Visst verkar han vara i blå zon istället för att uttrycka sina känslor nu?" "Var detta verkligen ett förutsägbart bemötande från min sida nu?" Trots att det som avses inte är medvetna närvarande föräldrar som gör sitt bästa, men i en sämre stund kunde ha agerat annorlunda.

Författarna är även tydliga med detta och anstränger sig genom hela boken för att ingjuta hopp i läsaren. Hopp om att anknytning kan repareras och fortsatt arbetas på. Hopp om att våra egna erfarenheter som barn inte behöver påverka hur välfungerande vi blir som föräldrar. Hopp om att det finns utrymmen för misstag. Och kanske viktigast av allt, hopp om att de ansträngningar vi gör, gör skillnad.

Jag är tacksam för läsupplevelsen och tar fortsatt med mig SSTT som begrepp för att se till att jag inte bara är närvarande utan också tillgänglig för min son.

Gunilla Girhammar

Den som är hemma med barn är aktivist

Jag gick inte på dagis som barn (jo, så hette det faktiskt då). När föräldrarna arbetade turades mormor och farmor om att passa mig. På 70-talet var det inte så märkvärdigt men vill man i dag vara hemma tills barnen börjar skolan klassas man som aktivist. Eller förtryckt hemmafru.

Någonstans mellan 1975 och 2016 blev det konsensus att förskolan är den enda plats som duger för ett litet barn - givetvis efter att föräldrarna har delat föräldrapenningen exakt lika.

I dag arbetar flera svenska kommuner med "uppsökande verksamhet". I bland annat Stockholm, Göteborg och Malmö knackar man alltså på hos familjer – i synnerhet hos nyanlända - för att berätta om förskolans förträfflighet. Detta samtidigt som åtminstone de svensktalande föräldrarna kan läsa spaltmeter om en förskola i kris, med personalbrist, undermåliga lokaler, stress, alldeles för stora barngrupper och så svår tidsbrist att inte ens blöjor blir bytta i tid.

Karin Pleijel (MP), ansvarigt skolkommunalråd i Göteborg, menar att den uppsökande verksamheten inte innebär något tvång, men hur skulle någon överväga alternativen då dessa aldrig förespråkas? Och hur ska någon som är ny i landet uppfatta att förskolan inte är ett måste om en tant från kommunen plötsligt står i farstun?

Pleijel menar att barn som gått på förskola blir duktigare i grundskolan och att språkutvecklingen gynnas. När jag var barn ansågs det bevisat att inlärn timer av det svenska språket försvårades om barn till utlänningar först lärde sig föräldrarnas modersmål. Många av min mammas och pappas polska vänner lade sig vinn om att deras barn endast skulle prata svenska. Dessbättre följde inte mina föräldrar dåvarande svenska praxis, för så småningom visade det sig att det förhöll sig precis tvärtom: för att lära sig god svenska bör man först behärska sitt modersmål.

Familjen som idé står inte högt i kurs i Sverige. Spädbarnet bör inte ha tillgång till varje förälder på heltid i mer än högst sex månader, därefter ska samhället ta vid med förskola, skola och fritids. Skola hemma går inte, Sverige är ett av få länder i världen där hemundervisning är förbjuden.

Foto: Mats Edman

”

*I Sverige tycks tanken vara
att ta det säkra före det
osäkra och behandla alla
familjer som vore de
dysfunktionella.*

Så länge familjen inte är dysfunktionell skapar den trygga individer. I Sverige tycks tanken vara att ta det säkra före det osäkra och behandla alla familjer som vore de dysfunktionella.

När man vill försvaga människor och göra dem följsamma ser man till att skilja föräldrar och barn åt. Dramatiska exempel är hur slaverna i Amerika behandlades, uppdelningen i koncentrationsläger eller IS offer i dag. Söndrade familjer ger svåra trauman som kan leda till depression och aggressivitet.

I Sverige är splittringen av familjen mer lågintensiv. Kommunerna kämpar för att alla små barn ska in på förskolan, vare sig den fungerar eller ej. Att vilja umgås med sina barn mer än en stressad halvtimme på morgonen och någon timme före läggdags betraktas som närmast suspekt.

Vi har ett lättlett folk, konstaterar en vän när vi pratar om det här. Frågan är vad man ska med detta lättleda folk till, när staten tycks lika försvagad som vi. //

Anna E. Nachman

TILL SIST *Stille*

Leif Stille, långvarig hemmapappa, har varit med i Haro sedan starten 1981 och har följt utvecklingen av svensk familjepolitik och debatten kring den sedan dess. Han är en stadigt återkommande skribent i Haros medlemstidning.

Numera har Haro såsom förklarande uttydning "Hemmaföräldrars Riksorganisation". Vid första ögonkastet kan man få för sig, att Haro är en renodlad fackförening, som endast organiserar personer, som just nu är hemmaföräldrar. Men Haro engagerar naturligtvis också sådana, som tidigare givit eller skulle vilja ge sina egna små barn personlig omsorg och fostran i hemmet. Men även människor, som av karriärsmissiga eller andra skäl varit tvungna att välja annan omsorgsform, är välkomna att främja Haros kamp för att det skall vara ekonomiskt, socialt och kulturellt möjligt att bedriva hemomsorg av barn såsom ett minst likvärdigt alternativ bland flera. Till och med personer, som för egen del håller förskoleverksamheten för pedagogiskt överlägsen, kan stödja Haro under förutsättning, att de respekterar andra föräldrars insiktsfulla idéer, speciella situationer och välgrundade val.

Haro är alltså riksorganisationen, som verkar för hemmaföräldraskapets möjlighet.

Ibland tänker man sig, att feminister inte kan acceptera hemmaföräldrar i allmänhet och hemmamammor i synnerhet. Men alla feminister, som inte till varje pris har den traditionelle mannen såsom norm utan tar hänsyn till varje individuell kvinnas självvalda preferenser och egendefinerade behov, kan inte bara förstå Haros resonemang utan också fruktbart delta i ömsesidigt givande jämställdhetsdiskussioner med haroiter.

Flera feminister har liksom Haro betonat, att mödrar ofta har fått bära en alltför stor börda i reproduktionsprocessen i förhållande till den sociala uppskattning och ekonomiska erkänsla de undfått av det omgivande samhället. Mödrars vård- och omsorgsarbete har tyvärr alltför ofta blivit osynliggjort och självklart förutsatts att för alltid förbli oavlönat.

”

*Att ensidigt och
likriktande förorda en
av skattemedel statligt
subventionerad
kollektivistisk
institutionsomsorg om
alla barn är inte
mindre än ett grymt
utslag av totalitarism.*

Men även om feminister diagnostiskt har satt fingret på en viktig punkt, så har främst de så kallade statsfeministerna sorgligt nog haft en enögd och oflexibel syn vad gäller åtgärderna för att undvika orättvisor mellan könen.

Att ensidigt och likriktande förorda en av skattemedel statligt subventionerad kollektivistisk institutionsomsorg om alla barn är inte mindre än ett grymt utslag av totalitarism. De, som hänsynslöst skriar "Ropen skalla, dagis åt alla!", saknar uppenbarligen förståelse för annorlunda tänkande medmänniskor och sätter inte barnet i centrum.

Statsindividualismen, som vill låta farbror staten och moster kommunen "befria" de enskilda människorna från ansvar för och gemenskap med deras nära och kära, är också en okänslig trend i tiden, som förhoppningsvis blir en parentes i mänsklighetens historia. Att tvångsemancipera och införa obligatoriska rättigheter är förtryckande paradoxer i samhällsbygget. Inte minst den kollektivistiskt ovan- och utifrånstyrd äldreomsorg har under coronapandemin visat på tragiska effekter av en statsindividualism, som uteslutande fokuserat på att gynna ett frisläppt och ansvarslöst leverne bland egocentriker i mellanåldrarna.

Vi människor har behov av små naturgivna och självvalda, intimt interagerande och responsiva äkta gemenskaper – inte av diffusa, anonyma flockar eller ihopfösta grupper! Ömhet, närhet och bestående omtanke kan sällan produceras av snabbt utbytta professionella krafter om än så utbildade!

Haro verkar för ett genomtänkt förhållande mellan valfrihet, jämställdhet och föräldraskap.

Leif Stille

NÄSTA NUMMER

Älskade vardag

Vardagen är inte en grå massa att ta sig igenom - nej, var dag är livet. Och livet är värt att älskas och levas. Vi vill hylla vardagen och bättra på dess oförtjänt dåliga rykte.

Är "carpe diem" enbart en sliten klyscha eller är det möjligt att "fånga dagen" mitt i ett ibland hektiskt småbarnsliv? Älskar du din vardag och - låt oss vara ärliga - vad kan vara utmanande med den? Vi vill höra dina tankar och ta del av dina erfarenheter.

Skriv en krönika, en reflektion, en dikt, några spridda tankar, eller vad du vill, till info@haro.se. För att bli med i nästa tidning behöver vi ditt bidrag senast **1 september**.

Om Haro - Hemmaföräldrars Riksorganisation

Haro har sedan 1981 stått upp för hemmaföräldrar & alla som sympatiserar med mer valfrihet & tid för föräldrar & barn. Vi verkar för att sprida kunskap om barns behov, stärka föräldrar och möjliggöra barnomsorg i hemmet.

H I T T A D I N S A M O R D N A R E H Ä R

VILL DU HA KONTAKT MED NÅGON I DITT DISTRIKT?

Norrbotten:

Ingrid Sandberg
ingrid@komsams.se

Västerbotten:

Ann-Charlotte Carlsson
ac2.carlsson@gmail.com

Jämtland:

Åsa Jansson
asa_stardust@hotmail.com

Dalarna:

Marie Fyrby
marie.fyrby@telia.com

Uppland:

Ylva Thatal
damei5@hotmail.com

Örebro:

Karin Bengtsson
karin.bengtsson@haro.se

Stockholm:

Julia Olsson
juliaz_m@hotmail.com

Skåne:

Caroline Gustafsson
caroline84gustafsson@hotmail.com

Kalmar:

Karin Yngman
karin.yngman@telia.se

Gotland:

Viktoria Klint
solklint@telia.com

Jönköping:

Maria Wernersson
mejamy@gmail.com

Värmland:

Marlene Augustin
augustin.marlene@gmail.com
Lovisa Öhrman
lovisa.ohrman@gmail.com

Kronoberg:

Emma Faxén
emma.josefina@yahoo.se

Södermanland:

Lina Peters
peters.lina@gmail.com

Östergötland:

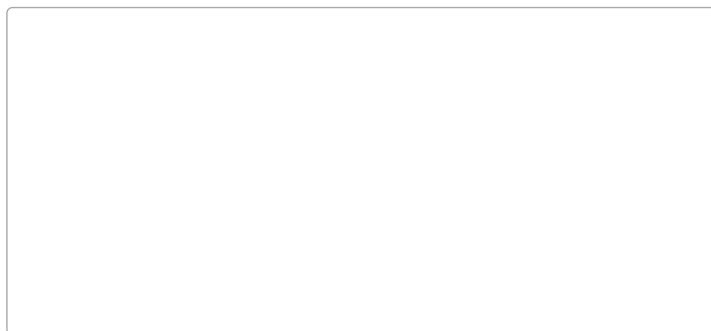
Ida Lewald
ida.lewald@telia.com

Gävleborg:

Annika Sjökvist
johansjokvist@hotmail.com

POSTTIDNING B

Returadress:
Haro - Hemmaföräldrars Riksorganisation
c/o Sam Bengtsson
Kiselvägen 13
70374 Örebro

”

BARNET BURET BÄR DEN VUXNE

GUNNAR EDMAN

